

Yritysvastuu toimitusketjuissa

Toimitusketjujen vastuullisuuden hallinta –oppimateriaali

Meriosaajat

DNV GL

Yritysvastuu ja vastuullinen toimitusketju

■ Oppimisympäristön sisältö:

1 Mitä on yritysvastuu ja vastuullinen toimitusketju

2 Vastuullisuusvaatimukset meriteollisuuden
toimitusketjuissa

3 Vastuullisen hankinnan työkalut

4 Toimitusketjun vastuullisuuden arviointi ja raportointi

5 Tulevaisuuden näkymät

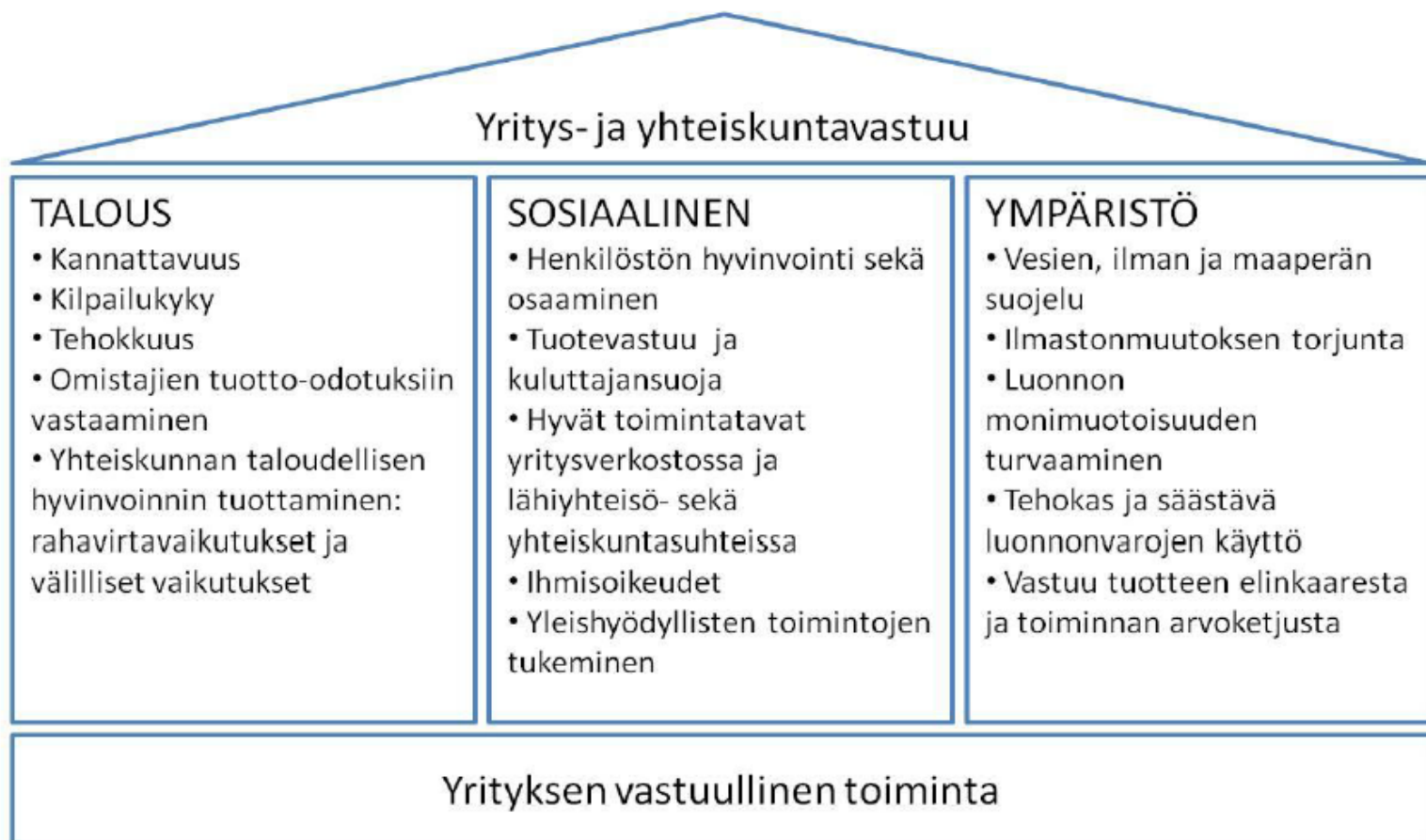
1

Mitä on yritysvastuu?

- EU komissio on määritellyt Yritysvastuun (Corporate Social Responsibility) yritysten vastuuna yhteiskuntaan kohdistuvista vaikutuksista
- Yritysvastuu pitäisi olla yrityslähtöistä, mutta viranomaiset voivat tukea sitä poliittisen päätöksenteon ja tarvittaessa lainsäädännön avulla
- Yritykset voivat tulla sosiaalisesti vastuullisiksi
 - Lakia noudattamalla
 - Integroimalla sosiaaliset, eettiset, kuluttaja-, ympäristö- ja ihmisoikeuksiin liittyvät asiat yritysten liiketoimintastrategiaan ja toimintoihin

https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en

Yritysvastuun peruspilarit: Ympäristö-, taloudellinen ja sosiaalinen vastuu

Lähde: Niskala, M., Pajunen, T., Tarna-Mani, K., 2013. Yhteiskuntavastuun raportointi. Raportointi- ja laskentaperiaatteet. KHT-Media Oy. Helsinki.

Yritysvastuu ja vastuullinen toimitusketju

- Toimitusketjun vastuullisuuden hallinta on yhä tärkeämpi osa kestäväää liiketoimintaa
- Yrityksen oman yritys vastuun tulee sisältää ymmärrys koko toimitusketjusta missä yritys toimii, sekä kriteereitä mitä vaaditaan toimittajilta, jotta voidaan varmistaa yhteinen päämäärä ja vastuullinen toimintatapa
- Toimitusketjun vastuullisuuden hallintaan liittyy kasvavissa määrin sekä riskejä (esim. ympäristövahingot ja mediariskit) että mahdollisuuksia (esim. uudet taloudellisesti järkevämät yhteistyöratkaisut)

Vastuullinen toimitusketju

- Eettisten kysymysten hallinta
 - Ihmisoikeudet
 - Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus
 - Yhteiskuntavastuu
- Kestävä taloushallinto
 - Korruption vastaisuus
 - Läpinäkyvyys
- Korkea työterveys ja –turvallisuus
 - Ohjeistus ja noudattaminen
 - Tarjotut välineet, toimintatavat, johdon tuki
- Vähäinen ympäristövaikutus
 - Ympäristömyönteinen teknologia ja parantaminen
 - Ennaltaehkäisy ja seuranta

Mikä tekee toimitusketjusta vastuullisen?

- Eettisten asioiden hyvä ja läpinäkyvä hallinta
- Kestävä taloushallinto
- Työterveys ja -turvallisuus
- Vähäinen ympäristövaikutus

Selvityksemme* mukaan 86% yrityksistä kokee painetta vastuullisemmalle toimitusketjulle. Erilaisia syitä tähän ovat

- 49% tarve vastata paremmin asiakkaiden odotuksiin
- 41% tarve parantaa sidosryhmäsuhteita
- 38% tarve vähentää sosiaalisia tai ympäristöriskejä
- 33% tarve saavuttaa parempi maine brändille

*Is your supply chain fit for the future, DNV GL viewpoint report, 01/2018

<https://www.dnvgl.fi/sertifointi/viewpoint/viewpoint-surveys/>

2

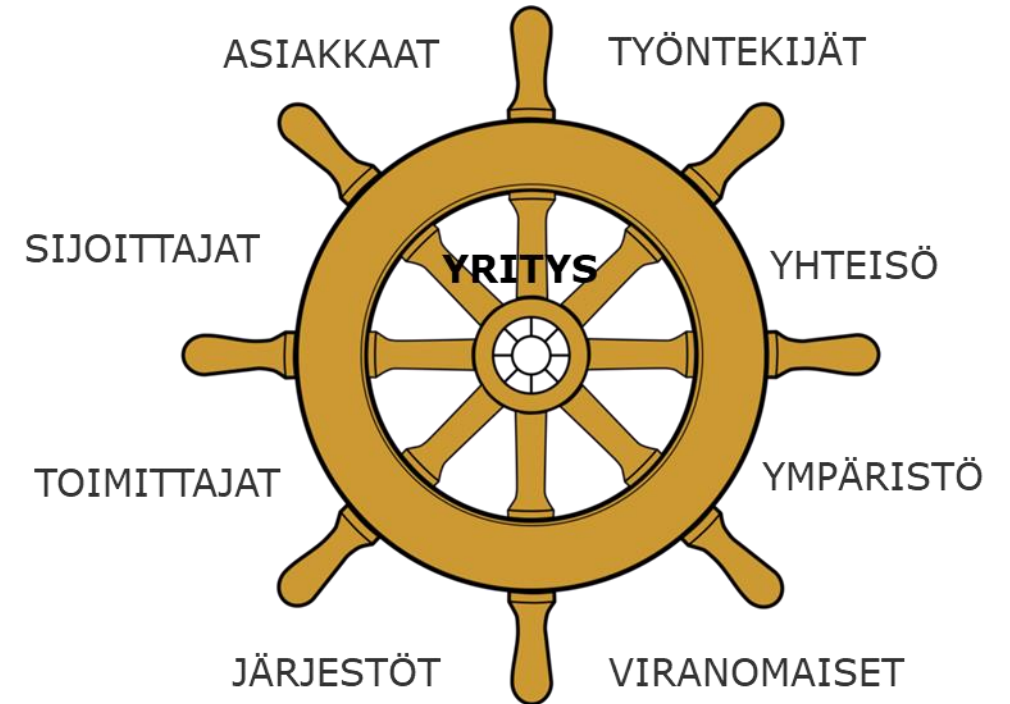
Vastuullisuus- vaatimukset meriteollisuuden toimitusketjuissa

- Toimitusketjuihin kohdistuu sekä lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten että eri sidosryhmien vaatimuksia
- Keskeisiä sidosryhmiä ovat
 - Viranomaiset
 - Asiakkaat
 - Yrityksen omat työntekijät ja toimittajat
 - Kansalaisjärjestöt ja muut intressiryhmät
- Vastuullisuusvaatimukset liittyvät usein globaaleihin haasteisiin kuten ilmastonmuutokseen ja ihmisten tasa-arvoiseen kohteluun

Keneltä yritysvastuun vaatimuksia tulee?

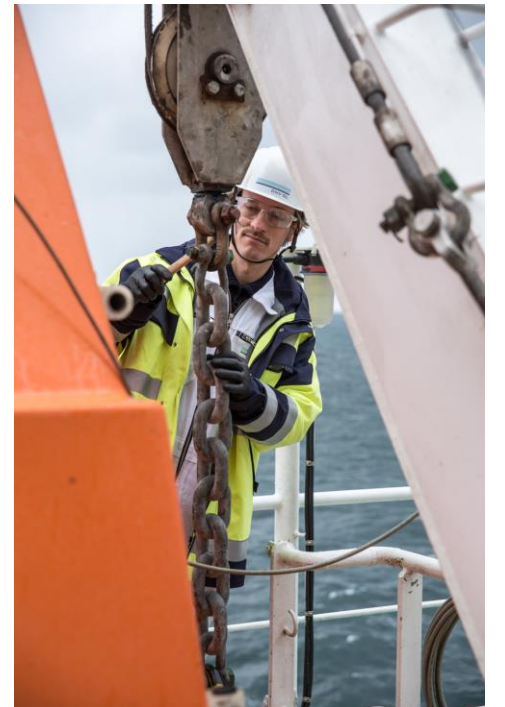
Yrityksen vastuullisuuteen liittyy vaatimuksia eri sidosryhmiltä:

- asiakkaiden tarpeet
- viranomaisvaatimukset
- työntekijöiden hyvinvointi ja tasa-arvo
- sijoittajien näkemykset
- ympäristöön ja yhteiskuntaan kohdistuvien negatiivisten vaikutusten vähentäminen
- positiivisten vaikutusten maksimointi, jne.

Sosiaaliset vaatimukset (esimerkkejä)

- UN Global Compact
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights
- ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises on Social Policy
- ILO Declaration of Fundamental Principles and Rights at Work
- GRI Sustainability Reporting Standards
- ISO 26000 Guidance Standard on Social Responsibility
- ISO 20400 Guidance Standard on Sustainable Procurement
- Sedex Members Ethical Trade Audit (SMETA)
- Ethical Trade Audit (ETI)
- Kansallinen lainsäädäntö (työajat jne)
- Asiakkaiden omat eettiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct)

Ympäristö- ja tekniset vaatimukset (esimerkkejä)

- International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL)
- Marine Equipment Directive (MED) 2014/90/EU
- International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS)
- International Bulk Chemical Code (IBC Code)
- Energy Efficiency and reduce GHG emissions (EEDI/SEEMP)
- IMO OPRC-HNS Protocol (Hazardous and noxious substances)
- Ballast Water Management (BWM Convention, 8 Sept 2017)
- IMO Biofouling Guidelines (MEPC.2017(62))
- IMO International Convention on the Control of Harmful Anti-fouling Systems on Ships
- The Hong Kong International Convention for the Safe and Environmentally Sound Recycling of Ships
- Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter (London Convention)
- Kansallinen ympäristölainsäädäntö
- Asiakkaiden omat eettiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct)

Vaatimustenmukaisuus toimitusketjussa

- TUNNISTA omat kriittiset vastuullisuuskohteet ja -vaatimukset
- MÄÄRITÄ omat vastuullisuustavoitteet sekä keinot miten niihin päästään (sisältää myös sidosryhmien vaatimusten ymmärtämisen)
- SISÄLLYTÄ toimitusketjusi omaan vastuullisuusajatteluun. Toimitusketjut ovat osa toimintaasi, ja niiden riskit ja esimerkiksi vaikutukset ympäristöön ovat usein myös asiakkaille aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia.
- TEE toimintaperiaatteet (Code of Conduct) toimittajille ja asiakkaille, ja toimi itse periaatteiden mukaan
- VARMISTA toimitusketjusi vastuullisuus (itsearviointityökalut, auditointi ym.)
- SEURAA toimittajien mahdollisten korjaavien toimenpiteiden toteutuminen, arvioi uudelleen riskit ja mahdollisuudet toimitusketjun avain-/riskitoimittajille

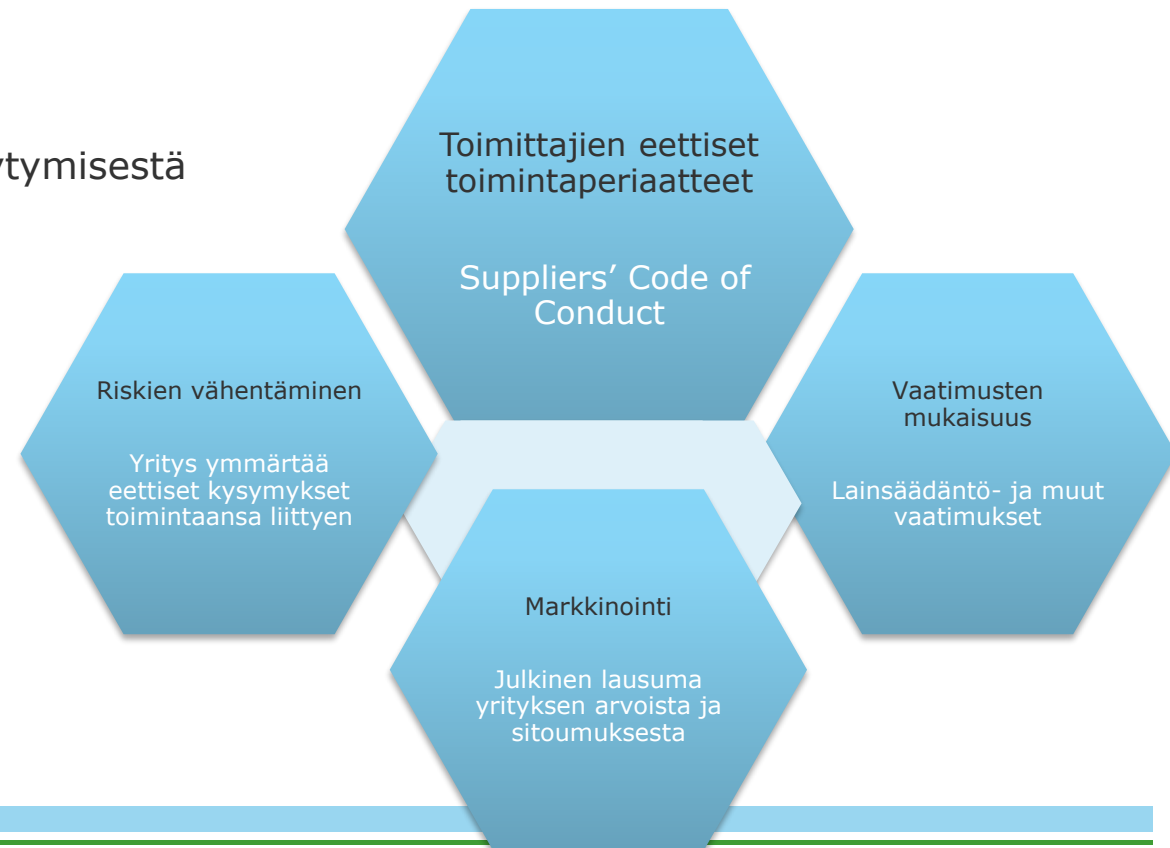
3

Vastuullisen hankinnan työkalut

- Eettiset toimintaperiaatteet
- Itsearviointi
- Riskinarviointi

Eettiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct)

- Eettisiä toimintaperiaatteita (Code of Conduct) käytetään yrityksissä sekä sisäisenä ohjeistuksena että ulkoisena viestinä/ohjeistuksena yrityksen arvoista ja sitoutumisesta
- Toiset yritykset tekevät erikseen yrityksen omien eettisten toimintaperiaatteiden lisäksi toimittajille tarkoitetut toimintaperiaatteet (Suppliers' Code of Conduct)
- Eettiset toimintaperiaatteet
 - > kuvastavat yrityksen tehtävää, arvoja ja periaatteita
 - > kertovat yrityksen johdon ja työntekijöiden toivotusta käyttäytymisestä
 - > voidaan käyttää mittaristona suorituskyykyä mitatessa

Toimitusketjun arviointi: Itsearviointi

- Toimittajat voivat itse arvioida omaa toimintaansa, jotta osaavat viestiä yritys vastuustaan oikein ja pystyvät kehittämään sitä tarvittavilta osin
- Yritys voi pyytää toimittajiaan täyttämään itsearviointin työkaluja (sähköinen työkalu, paperikaavake, kysely, tms.) selvittääkseen miten vastuullisuusasiat on huomioitu niiden toiminnassa
- Usein itsearviointi sisältää mm. seuraavia asioita:
 - Lainsäädännön vaatimusten noudattaminen
 - Johtamisjärjestelmät ja sertifikaatit
 - Työntekijöiden oikeudet
 - Työterveys ja -turvallisuus
 - Eettiset kysymykset
 - Ympäristövaikutukset

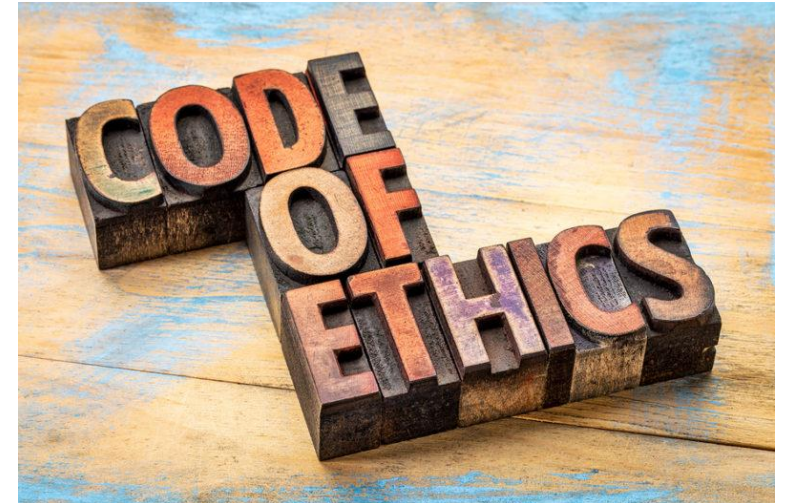

Toimitusketjun arviointi: Riskinarviointi

Toimitusketjun riskit liittyvät mihin tahansa uhkaan tai keskeytykseen toimitusketjun toiminnassa. Riskin voi aiheuttaa yrityksen ulkoiset tai sisäiset tekijät.

Riskinarvioinnin kannalta on tärkeää ymmärtää oma toimitusketju kokonaisuutena. Mitä riskitekijöitä liittyy toimitusketjun eri vaiheisiin? Mikä näiden riskitekijöiden merkitys on oman yrityksen liiketoiminnalle?

- Toimittaja-riskinarvioinnin yhteydessä tulee pohtia mm.
 - Kohdemaata ja toimintatavat
 - Johtaminen ja vaatimusten mukaisuus (lainsäädäntö)
 - Työterveys ja -turvallisuus
 - Ympäristöasiat
- Onko nämä asiat huomioitu johtamisessa?
- Onko olemassa prosesseja, joilla näihin liittyviä riskejä hallitaan?

4

Toimitusketjun vastuullisuuden arviointi

- Toimittajan arviointi paikan päällä
- Korjaavat toimenpiteet ja seuranta

Toimittajan arviointi paikan päällä

- Toimittaja-arviointi on yksi yleisimmistä tavoista arvioida toimittajan suorituskkyä ja yritys vastuun hallintaa
- Toimittaja-arviointeja voidaan tehdä eri lähtökohdista ja toimittajayhteistyön eri vaiheissa
- Usein toimittaja-arviointi tehdään esim. kaikille uusille toimittajille, tai sellaisille toimittajille joiden toimintaan tai tuotteisiin liittyy paljon riskejä
- Toimittaja-arviointeja tehdään sekä yrityksen omasta toimesta että puolueettoman kolmannen osapuolen arviona
- Toimittajien eettiset toimintaperiaatteet (Suppliers Code of Conduct) on hyvä pohja yritysten vaatimusten mukaisen toiminnan arviointiin
- Kattava check-lista auttaa pitämään toimittaja-arvioinnit systemaattisina ja keskenään vertailukelpoisina

Korjaavat toimenpiteet ja seuranta

- Myönteisen kehityksen varmistamiseksi on tärkeää määrittää korjaavia toimenpiteitä sekä varmistaa näiden toimenpiteiden seuranta

5

Tulevaisuuden näkymät

- Vastuullisen hankinnan ja toimitusketjujen vastuullisuuden hallinnan merkitys kasvaa
- Vapaaehtoisuudesta siirrytään yhä enemmän sitoviin vaatimuksiin

Toimitusketjujen vastuullisuuden hallinta tulevaisuudessa

- Yhteistyö yritysvastuussa kasvaa, etenkin samalla alalla toimivien yritysten kanssa ja toimitusketjuissa
- Erilaiset sertifiointit ja auditoinnit kasvattavat merkitystään
- Sijoittamisessa huomioidaan yhä enemmän toimitusketjujen hallinta ja siihen liittyvien riskien hallinta
- Poliittiset päätökset ja lainsäädännön vaatimukset ohjaavat yhä enemmän yritysvastuun sisältöä
- Digitalisaatio tuo uusia mahdollisuuksia muokata ja kasvattaa läpinäkyvyyttä toimitusketjujen hallinnassa
- Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ovat yhä tärkeämpiä työntekijöiden oikeuksia
- Asiakasvaatimukset kasvavat – asiakkaita kuunnellaan yhä tarkemmin myös vastuullisuuden osalta, pelkkä hinta ei enää riitä
- Seurannasta ennalta ehkäisevään toimintaan

Esimerkki CASE VALMET

<https://www.youtube.com/watch?v=UczbC6HhOEQ&app=desktop>

Mitä olet
oppinut?

- Yritysvastuu toimitusketjussa
 - Ympäristövastuu
 - Sosiaalinen vastuu
 - Taloudellinen vastuu

Mitä meriteollisuuden yritys vastuun asioita liittyy seuraaviin kuviin?

Ympäristövastuu

Ympäristövastuu

Raaka-aineiden turvallisuus ja kierrättäminen

Vaatimusten mukaisuus

BAT – best available technology

Tarkistukset ja raportointi

Energiatehokkuus

Päästöjen vähentäminen

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuu

Työturvallisuus ja suojavälineet
Palkanmaksu ja työsopimukset
Työhyvinvointi ja tasapuolinen kohtelu
Koulutus ja pätevyydet
Työterveys ja työaika
Tuoteturvallisuus
Lainsäädännön tunteminen ja noudattaminen

Taloudellinen vastuu

Taloudellinen vastuu

Energiatehokkuus

Kestävä taloudellinen kehitys

Läpinäkyvyys, avoimuus ja kirjanpito

Korruption vastaisuus

Vaatimusten noudattaminen ja yrityksen
omien arvojen mukainen toiminta

Lisätietoa:

<https://www.dnvgl.fi/sertifiointi/yritysvastuu/index.html>

www.dnvgl.com

SAFER, SMARTER, GREENER

The trademarks DNV GL®, DNV®, the Horizon Graphic and Det Norske Veritas® are the properties of companies in the Det Norske Veritas group. All rights reserved.